

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

DARÁNYI IGNÁC TERV

A Mádi Kakas-hegy (HUAN21009) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terv tervezete

Jósvafő
2013

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
Ügyfél

Zöld Akció Egyesület
Partner

Szakmai koordinátor

Dr. Boldogh Sándor
Zsolyomi Tamás

Vezető szakértők

Farkas Tünde
Fasimon János
Krajnyák Cecília

Közreműködő szakértők

Barati Sándor
Barati Balázs
Demeter Zoltán
Farkas Emese
Farkas Tünde
Huber Attila
Hudák Katalin
Kiss József
Spéder Ferenc
Tóth Viktor
Visnyovszky Tamás
Zsolyomi Tamás

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	3
1. A terület azonosító adatai.....	4
1.1.Név.....	4
1.2.Azonosító kód.....	4
1.3.Kiterjedés.....	4
1.4.A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	4
1.4.1.Jelölő élőhelyek.....	4
1.4.2.Jelölő fajok:	4
1.5.Érintett települések.....	4
1.6.Egyéb védettségi kategóriák.....	4
1.7.Tervezési és egyéb előírások.....	5
1.7.1.Természetvédelmi kezelési terv.....	5
1.7.2.Településrendezési eszközök.....	5
1.7.3.Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	5
1.7.4.Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek.....	5
1.7.5.Halgazdálkodási tervek.....	5
1.7.6.Vízgyűjtő-gazdálkodási terv.....	5
1.7.7.Egyéb tervek.....	5
1.7.8.Jogerős engedélyek.....	5
2. Veszélyeztető tényezők.....	6
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	7
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	7
3.2. Kezelési javaslatok.....	7
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	7
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	13
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	13
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	13
3.2.5. Mellékletek.....	13
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	13
3.3.1. Agrártámogatások.....	13
3.3.2. Pályázatok.....	13
3.3.3. Egyéb.....	13
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	13
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	13
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	15
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	17
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	18
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése	19
1.1.Környezeti adottságok.....	19
1.1.1.Éghajlati adottságok.....	19
1.1.2.Vízrajzi adottságok.....	19
1.1.3.Talajtani adottságok	19
1.2. Természeti adottságok.....	20
1.2.1.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek.....	20
Szubpannon sztyeppék.....	20
1.2.2.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok.....	22
1.2.3.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok.....	23
1.2.4.A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok.....	24
1.3.Területhasználat.....	24
1.3.1.Művelési ág szerinti megoszlás.....	24
1.3.2.Tulajdoni viszonyok.....	24

1.3.3. Területhasználat és kezelés.....	25
2. Felhasznált irodalom.....	26
3. Térképek.....	27

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Mádi Kakas-hegy
-------------------------	-----------------

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUAN 21009
--------------------------------	------------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	15,36 ha
--------------------------------	----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 6240 *Szubpannon sztyeppék
- 40A0* Szubkontinentális cserjések
- 91H0* Pannon molyhostölgyesek

1.4.2. Jelölő fajok:

- piros kígyószisz (*Echium russicum*)
- magyar nőszirm (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*)
- leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet tartalmazza.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Tállya	15,36	100

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Védelemre tervezett terület		„Mádi Kakas-hegy TT”	15,36	-
A tokaj-hegyaljai történelmi borvidék történelmi táj				5/2012. (II. 7.) NEFMI rendelet szerint.
Tokaji Történelmi Borvidék világörökség terület				

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Nincs kihirdetett.

1.7.2. Településrendezési eszközök

4/2003 (VI.06) Önk. Rendelet a Településrendezési tervről.

Mád község településrendezési tervének módosítása K-1 korszerűségi felülvizsgálat 2008. június. A rendezési tervben védelemre tervezett, beépítésre nem szánt korlátozott mezőgazdasági használatú gyepterületként szerepel.

„A katasztrerezett vagy később jegyzékbevett Természetvédelmi területek, Természeti Területek és NATURA 2000 védett területei kezelési előírásairól az illetékes Nemzeti Park gondoskodik.” Olvasható a rendezési tervben

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A területen nincs üzemtervezett erdő

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A 658410. kódszámú Kelet Zemplén FTVK (3932 Erdőbénye, Hunyadi út 18.) mint vadgazdálkodó éves vadgazdálkodási terve: Érv: 2013. március 1. – 2014. február 28. Jóváhagyta: B.-A.-Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság, Miskolc Blaskovics u. 24. 2013. 03. 28.

A II/3 Zempléni Nagyvadas Vadgazdálkodási körzet 10 éves körzeti vadgazdálkodási terve. Érvényesség: 2007-2017. Jóváhagyta: Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

Irreleváns.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

Irreleváns.

1.7.7. Egyéb tervek

-

1.7.8. Jogerős engedélyek

-

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K02.01.	Természetes szukcesszió.	H	60	A sztyeprétek cserjésedését és erdősödését okozza.
F03.01.0 1.	Vadkár.	M	30	A sztyepréten gyomosít és a vadak kitúrják, kitapossák, illetve lerágják a jelölő növényfajokat.
I.I01	Invázív nem őshonos fajok terjedése.	L	10	Akác és erdeifenyő terjedése a sztyepréten, árnyékolás és szerkezetátalakítás.
J 01.01.	Leégés	L	30	A sztyepprétek struktúráját megváltoztatja.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

- A szubpannon sztyepprétek, szubkontinentális cserjések, pannon molyhostölgyesek és a bennük élő jelölő fajok – *Iris aphylla subsp. hungarica*, *Pulsatilla grandis*, *Echium maculatum*, *Cerambyx cerdo* - valamint egyéb védett fajok populációinak és élőhelyeinek megőrzése, fenntartása.
- Speciális célkitűzések:
- A szubpannon sztyeppéken, a védett sztyeppfajok állományát veszélyeztető mértékű cserjésedés megállítása.
- A területen megjelenő akác, esetleg egyéb idegenhonos növényfajok egyedei eltávolítása, a terület helyreállítása.
- A szubpannon sztyeppéken a cserjésedés megakadályozása céljából rendszeres gyepfenntartó kezelés megszervezése.
- Az antropogén hatásra kialakuló tűzesetek megelőzése.
- A tájkép és az élőhely megváltoztatásával, rongálásával járó tevékenységek és területhasználat megakadályozása.
- A védett és jelölő fajok populációdinamikai vizsgálata.

3.2. Kezelési javaslatok

3.2.1. Élőhelyek kezelése

Gyepes esetekben legfontosabb feladat a nyílt, invázió és gyomfajoktól mentes, természetes növénytakaróval fedett élőhelyek megőrzése, fenntartása. Ezen cél elérése érdekében elengedhetetlen antropogén hatásra kialakuló gyakori tűzeseteket megelőzése, a megfelelő és kímélő agrotechnika kiválasztása, a jelölő fajok életmenetét, virágzását, észkelését és fiókanevelését figyelembe vevő kaszálási időpont megválasztása és a túllegeltetés elkerülése.

A NATURA 2000 gyepsterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló **269/2007. (X. 18.) Korm. rend. előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat (Gy5, Gy6, Gy16, Gy 36, Gy83, Gy84, Gy85, Gy, 87, Gy93, Gy115) külön nem jeleztük a részletes javaslatok között.**

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Gyepék

K1 Kezelési egység

Élőhelykód (Á-NÉR): H3a

Élőhelykód (Natura 2000): 6240

Kód	Tevékenység formája (előírás/javaslat)	Gyepterületekre vonatkozó előírások	Támogatási rendszerbe illeszthetőség	Megjegyzés
GY01	korlátozva javasolt műveletek mg-i	Felülvetés nem megengedett.		
GY02	korlátozva javasolt műveletek mg-i	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	+	
GY03	korlátozva javasolt műveletek mg-i	Műtrágyázás megengedett.	nem	
GY09	korlátozva javasolt műveletek mg-i	Fogasolás nem megengedett.		
GY10	korlátozva javasolt műveletek mg-i	Tárcsázás nem megengedett.		
GY13	korlátozva javasolt műveletek mg-i	Kiszántás nem megengedett.		
GY15	korlátozva javasolt műveletek mg-i	Tűzpászták létesítése nem megengedett.		
GY 20	javasolt műveletek mg-i	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.	+	A jelölő és fokozottan védett növényfajok virágzás és termésérését követően. (augusztus 1 után a nőszirmok tövek kihagyásával)
GY26	javasolt műveletek mg-i	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.		
GY27	javasolt műveletek mg-i	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.	+	
GY28	javasolt műveletek mg-i	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos	+	

		cserjék megőrzésére törekedni kell.		
GY29	javasolt műveletek	mg-i Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	+	
GY35	a legeltetéssel kapcsolatban javasolt korlátozási előírások és	A legeltetés tilos.		
GY75	kaszálás	Kaszálás augusztus 1. után lehetséges.		Csak kézzel!
	Korlátozva javasolt mezőgazdasági műveletek	Szőlőtelepítés megengedhető.	nem	

Cserjések

K2 Kezelési egység

Élőhelykód (Á-NÉR): M6

Élőhelykód (Natura 2000): 40A0

Kód	Tevékenység formája (előírás/javaslat)	Gyepterületekre vonatkozó előírások	Támogatási rendszerbe illeszthetőség	Megjegyzés
GY26	javasolt műveletek	mg-i Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	+	
GY31	javasolt műveletek	mg-i A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetni kell.		
GY28	javasolt műveletek	mg-i A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	+	
GY29	javasolt műveletek	mg-i Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	+	

Erdők

Erdőgazdálkodás – üzemtervezett erdő nincs a területen, a következő előírások a nem üzemtervezett facsoportokra és a környező erdőkre – a megelőzés elve szerint.

K3 kezelési egység

Élőhelykód (Á-NÉR): L1a

Élőhelykód (Natura 2000): 91H0

Kód	Tevékenység formája (előírás/javaslat)	Erdő területekre vonatkozó előírások	Támogatási rendszerbe illeszthetőség
E01	adminisztráció	A Natura 2000 rendeltetés átvezetése további, illetve (a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében) elsődleges rendeltetésként.	
E5	Egyéb	Erdészeti szempontból tájidegen fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen és a környező részletekben.	
E6	Egyéb	Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése a teljes területen, és a környező részletekben.	
E7	Egyéb	Intenzíven terjedő idegenhonos fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen, a környező részletekben.	
E20	fajvédelem	Fokozottan védett madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően) 100-300 m-es sugarú körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása vagy teljes tiltása.	+
E65	felújítás	Intenzíven terjedő idegenhonos faj felújításokban célállományként és elegyfaaként sem alkalmazható a környező részletekben.	+
E70- E73	inváziós növényfajok visszaszorítása	Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata során a környező részletekben. a következő előírásokat kell érvényesíteni: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni. • Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – kizárólag fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a	+

		kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöpöpenésmentes kijuttatással. Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.	
E08	egyéb	Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	
E72	inváziós növényfajok visszaszorítása	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók.	

K4 kezelési egység

Élőhelykód (Á-NÉR): S1 és S4

Élőhelykód (Natura 2000): -

Kód	Tevékenység formája (előírás/javaslat)	Erdő területekre vonatkozó előírások	Támogatási rendszerbe illeszthetőség
E01	adminisztráció	A Natura 2000 rendeltetés átvezetése további, illetve (a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében) elsődleges rendeltetésként.	
E5	Egyéb	Erdészeti szempontból tájidegen fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen és a környező részletekben.	
E6	Egyéb	Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése a teljes területen, és a környező részletekben.	
E7	Egyéb	Intenzíven terjedő idegenhonos fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen, a környező részletekben.	
E20	fajvédelem	Fokozottan védett madárfaj fészkének (madárfajtól függően) 100-300 m-es sugarú körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása vagy teljes tiltása.	+

E26	fajvédelem	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).	
E65	felújítás	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban célállományként és elegyfaaként sem alkalmazható.	+
E70- E73	inváziós növényfajok visszaszorítása	Az intenzíven terjedő fafajok elleni vegyszer használata során a környező részletekben. a következő előírásokat kell érvényesíteni: • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni. • Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – kizárólag fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással. Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.	+
E08	egyéb	Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).	
E72	inváziós növényfajok visszaszorítása	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók.	

Vadgazdálkodás

Legfontosabb feladat a túltartott vadállomány elsősorban a vaddisznó által okozott túráskárok mérséklése a vadállomány-apasztással. A vadat a területről el kell irányítani, az etetéssel a területen való tartást és koncentrációt kerülni szükséges, ezért a vadgazdálkodási létesítményeket minimalizálni szükséges.

Kód	Kategória	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírások	Támogatási rendszerbe illeszthetőség
VA02	Javasolt műveletek	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy erdők esetében az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét minden esetben be kell keríteni. Gyepes esetében pedig a túrás mértéke ne haladja meg a gyepterületek kiterjedésének 10%-át.	
VA03	Javasolt műveletek	A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos.	

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

- A területen újabb bányatelek nem fektethető, valamint bányanyitás nem támogatható.
- A területen új aszfaltozott utak nyomvonalát lehetőség szerint a Natura 2000 területen kívülre, vagy meglévő utak nyomvonalára lehet tervezni, de minden esetben az Igazgatósággal előzetesen egyeztetni szükséges.
- Natura területen szennyvíz-tisztítótelepek elhelyezésére lehetőség szerint ne kerüljön sor, élővíztől számított 500 m-en belül pedig semmiképpen nem elfogadható.
- Távközlési tornyok, nagyméretű reklámtáblák elhelyezése nem javasolható a területen.
- Szeméttelpek elhelyezése csak Natura 2000 területen kívül lehetséges.
- A turisztikai célú fejlesztéseket – turistautakat, pihenőket, kilátótornyokat – minden esetben egyeztetni kell az igazgatósággal.

Minden gazdálkodáshoz köthető és gazdálkodáshoz nem köthető javaslat szükséges a kiemelkedő egyetemes érték megőrzése szempontjából is.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A sztyeprét erősen cserésedő, értékes foltjait vissza kell nyitni a sztyepecserjés és a kőgrádokat borító melegkedvelő tölgyes meghagyásával.

Jelenleg futó projekt a területre vonatkozóan nincs.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Központilag elfogadott fajmegőrzési terv nem áll rendelkezésre. A jelölő fajok az élőhely megőrzésével fenntarthatók.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A jelölő növényfajok az NbmR keretében monitorozásra kerülnek.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Agrártámogatások

A tervezési területen a jelenlegi agrártámogatási rendszer alapját az egységes területalapú támogatás (SAPS) és a gyeperőltetés illetve szántó területeken az Európai Vidékfejlesztési Alapból lehívható (EMVA) Natura 2000 támogatások adják.

A terület a Bodrogi ÉTT része. 1 MEPAR blokk érinti. (F25V9-Y-11) Jelenleg a terület nem támogatható besorolású.

3.3.2. Pályázatok

3.3.3. Egyéb

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A kommunikáció eddig megvalósult tevékenységei, alkalmazott eszközei

2013 februárjában összegyűjtöttük a területen érintett célcsoportok többségének elérhetőségeit, mely a tervezési folyamat során még újabb érintettekkel bővült.

2013 márciusától megkezdtük a fontosabb célcsoportok, kulcsérintettek megkeresését. E-mailen vagy postai úton tájékoztató levelet küldtünk ki 9 érintett számára, melyben tájékoztattuk őket a fenntartási tervek tervezési folyamatáról, céljáról, kommunikációjáról, a tervezett fórumokról, információs anyagokról, arról, milyen módon nyílik lehetőségük észrevételeket és javaslatokat tenni (önkormányzati kifüggesztés, fórumok, honlap, levélben vagy e-mailen megküldött észrevételek), valamint együttműködésüket kértük az egyeztetési folyamatban. A tájékoztató levéllel együtt egy kérdőívet is eljuttattunk hozzájuk, melyben – célcsoportonként eltérő célzott tartalommal – a Natura 2000 programmal és az adott site-tal kapcsolatos tájékozottságukról, a programhoz való viszonyulásukról, problémáikról, elvárásaikról, javaslataikról kérdeztük őket. Az időközben felmerülő újabb kulcsérintettek számára ugyancsak megküldtük a tájékoztató levelet és kérdőívet, így az előzetes tájékoztatás és kérdőívvezetés folyamata 2013 júliusáig zajlott. A megkeresett 9 érintett közül 3 válaszolt (levélben, e-mailen vagy telefonon) a kérdőívben feltett kérdésekre.

2013 májusában a terület tulajdonosának képviselőjével és Mád település önkormányzatával telefonon is kapcsolatba léptünk, így módon is tájékoztatva őket a fenntartási tervek készítésének kommunikációs folyamatáról. Együttműködésüket kértük, és már a fórumok előkészítésére irányulóan javaslatokat egy esetleges fórumhelyszínre, valamint a helyben alkalmazható tájékoztatási módokra.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság honlapján (<http://anp.nemzetipark.gov.hu>) 2013. február 5-én hírt tettünk közzé arról, hogy 14 másik Natura 2000 területtel együtt elkezdődött a site fenntartási terveinek elkészítése, annak felmérési és kommunikációs folyamata hogyan zajlik, valamint az egyes területeken milyen védett értékek találhatók (http://anp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=news_7_1954). 2013. május 21-én a honlap „Egyéb védelmi kategóriák” menüpontjában kialakított „Natura 2000” menüpont alá (<http://anp.nemzetipark.gov.hu/natura2000>) felkerült a programról egy rövid, általános tájékoztató, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén belüli Natura 2000

hálózatot bemutató térkép, az érintett helyrajzi számokat tartalmazó rendelet, jogszabályok és a gazdálkodók számára további hasznos információk (kaszálással kapcsolatos ügyintézés rendje, bejelentőlap).

2013 júniusában elkészült a tájékoztató leporelló azon része, mely tartalmazza a területen várható korlátozásokat és azok okait, valamint a természetvédelmi kezelő elérhetőségét.

Az alkalmazott kommunikációs eszközöket időpontjukkal az 1. táblázat foglalja össze.

A kommunikáció további folyamata, tervezett eszközei

2013 őszén Mádon a megalapozó dokumentáción alapuló egyeztetési anyag elkészülése után egyeztető fórumot szervezünk, melyre meghívjuk az érintett célcsoportokat. A fórum időpontját 30 nappal a megrendezést megelőzően a legfőbb érintettek számára postai vagy elektronikus úton megküldjük. Ehhez mellékeljük a terv egyeztetési változatát, illetve az érintett település önkormányzatát megkérjük az egyeztetési változat kifüggesztésére. A kifüggesztés időtartamát az önkormányzat pecsétjével igazolja.

A fórumon elhangzottakat folyamatosan dokumentáljuk és a javaslatokat a terv végleges változatába beépítjük. Természetesen a terv véleményezésére írásban, a projekt honlapján, illetve e-mailben vagy postai úton még 30 napig lehetőség lesz. A fórumhoz egy terepbejárás is kapcsolódik, melyen az érintetteknek a területen mutatjuk be a védendő értékeket és a veszélyeztető tényezőket és teszünk javaslatot azok közös felszámolására.

A fórumon és terepbejáráson résztvevők a fenntartási tervvel kapcsolatban véleményt nyilváníthatnak, a projekt készítőivel és a természetvédelmi kezelővel ütköztethetik álláspontjukat és lehetőséget kapnak az érdekérvényesítésre. Változtatási javaslataik bekerülhetnek a végleges tervbe. Mivel a tervezési folyamatban közvetlenül részt vesznek az érintettek, nő a fenntartási terv társadalmi elfogadottsága.

A területre vonatkozó intézkedéseket és korlátozásokat, elérhetőségeket tartalmazó leporelló mellé elkészítjük a terület védett értékeit, fajait bemutató színes tájékoztatót is. A leporelló a helyi lakosság, iskolák, civil szervezetek, gazdálkodók körében kerül terjesztésre és pdf. formátumban a projekt honlapján letölthető lesz.

A tervezett kommunikációs eszközöket időpontjukkal az 1. táblázat foglalja össze.

1. táblázat: Alkalmazott és tervezett kommunikációs eszközök

Alkalmazott kommunikációs eszköz	Szám	Időpont
érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása	9 érintett	2013. március – 2013. július
honlap	2 megjelenés	2013.02.05. 2013.05.21.
nyomtatott ismertető	1 féle	2013. június
Tervezett kommunikációs eszköz	Szám/alkalom	Tervezett időpont
nyomtatott ismertető	1 féle	2013. augusztus
érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása	1	2013 ősze
honlap	1	2013 ősze
önkormányzati közzététel	1	2013 ősze
terepbejárás	1	2013 ősze
falufórum	1	2013 ősze
gazdafórum	1	2013 ősze

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Előzetes kommunikáció során levélben vagy e-mailen megkeresett érintettek

1 földtulajdonos

- Tokaji Természetvédelmi Egyesület
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zempléni Helyi Csoport
- Abaúj–Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület
- Zempléni Nemzeti Parkért Szövetség
- Mád Önkormányzata
- Miskolci Bányakapitányság
- Szerencsi Területi Falugazdász Iroda
- Agrárium Kht.

A területen érintett összes célcsoport

a) gazdálkodók
658410. sz. FTVK

b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongekezelői
Földtulajdoni lap alapján 1 földtulajdonos

c) helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet

Tokaji Természetvédelmi Egyesület

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zempléni Helyi Csoport

Abaúj–Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület

Zempléni Nemzeti Parkért Szövetség

d) Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei és települési önkormányzatok

Mád Önkormányzata

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal FI Vadászati és Halászati Osztály

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Szolgálat

Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal

Nemzeti Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság

B.-A.-Z. Megyei Rendőr-Főkapitányság

ÁNTSZ Észak-magyarországi Regionális Intézet Kirendeltsége

Nemzeti Közlekedési Hatóság Észak-magyarországi Regionális Igazgatóság

B.-A.-Z. Megyei Földhivatal

Szerencsi Járási Földhivatal

Szerencsi Hivatásos Tűzoltóság

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész

ÉMVIZIG

B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala

e) bányászati jogosultságok jogosítóival, valamint ezek gazdasági érdek-képviselői szervek

Miskolci Bányakapitányság

f) gazdálkodói szakmai szövetségek

B.-A.-Z. Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Tokaj-hegyaljai Szőlősgazdák Szövetkezete

Bor-Vidék Tokaj-Hegyalja Társaság

Vindependent Magyar Független Szőlő- és Bortermelők Országos Szövetsége Egyesület

Tokaj-Hegyalja Világörökségi Térségfejlesztési Programiroda

g) agrár szaktanácsadók

4 agrár szaktanácsadó

h) falugazdászok

Szerencsi Területi Falugazdász Iroda

n) agrárszakmai és érdekképviselői szervezet

Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsa

Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Agrárium Kht.

Mád Hegyközség

Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet

m) környékbeli iskolák

Koroknay Dániel Tehetséggondozó Általános Iskola

Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

Az előzetes kommunikáció kérdőíves felmérésének összefoglalása

Az előzetes kommunikáció kérdőíves felmérésének folyamata

A Natura 2000 fenntartási tervekhez kapcsolódó kommunikációs munka során 2013 márciusától megkezdtek az előzőleg összegyűjtött fontosabb célcsoportok, kulcsérintettek megkeresését.

E-mailen vagy postai úton tájékoztató levelet küldtünk ki 9 érintett számára, melyben tájékoztattuk őket a fenntartási tervek tervezési folyamatáról, céljáról, kommunikációjáról, a tervezett fórumokról, információs anyagokról, arról, milyen módon nyílik lehetőségük észrevételeket és javaslatokat tenni (önkormányzati kifüggesztés, fórumok, honlap, levélben vagy e-mailen megküldött észrevételek), valamint együttműködésüket kértük az egyeztetési folyamatban.

A tájékoztató levéllel együtt egy kérdőívet is eljuttattunk hozzájuk, melyben – célcsoportonként eltérő célzott tartalommal – a Natura 2000 programmal és az adott site-tal kapcsolatos tájékozottságukról, a programhoz való viszonyulásukról, problémáikról, elvárásaikról, javaslataikról kérdeztük őket.

Az időközben felmerülő újabb kulcsérintettek számára ugyancsak megküldtük a tájékoztató levelet és kérdőívet, így az előzetes tájékoztatás és kérdőívesítés folyamata 2013 júliusáig zajlott.

A megkeresett 9 érintett közül 3 válaszolt (levélben, e-mailen vagy telefonon) a kérdőívben feltett kérdésekre.

Az előzetes kommunikáció során levélben vagy e-mailen megkeresett érintettek

1 földtulajdonos

- Tokaji Természetvédelmi Egyesület
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zempléni Helyi Csoport
- Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület
- Zempléni Nemzeti Parkért Szövetség
- Mád Önkormányzata
- Miskolci Bányakapitányság
- Szerencsi Területi Falugazdász Iroda
- Agrárium Kht.

A Natura 2000 programhoz és a tervezési folyamathoz kapcsolódó tapasztalatok és javaslatok a kérdőívesítés alapján

A Natura 2000 program megítélése, ismertsége

A válaszadó civil szervezet és a falugazdászok észrevételezték, hogy a területkijelölés több más Natura 2000 területhez hasonlóan ebben az esetben is a földtulajdonossal való konzultáció nélkül zajlott.

Az érintett földtulajdonos a természet védelmét fontosnak tartja, tud arról, hogy a Natura 2000 az EU természetvédelmi programja. Bár információi nem pontosak, mégis vannak ismeretei a területen található védett értékekről, ezek védelmét fontosnak tartja.

A Natura 2000 programmal kapcsolatos előnyök, hátrányok, konfliktusok

A válaszadó civil szervezet a félreértések tisztázását reméli a fenntartási tervek készítésétől. A falugazdászok szerint inkább negatív hatása van a már meglévő és még inkább negatív hatása lesz a tervezett újabb területeknek a mezőgazdaságra. Az érintett földtulajdonos EU támogatást remél a programtól, hátrányt nem nevezett meg.

A Natura 2000 programmal kapcsolatos tájékoztatás

A válaszadó civil szervezet maga is részt vett egyes kérdések kidolgozásában, szerintük az érintettek csak a földhivatali bejegyzéskor szembesültek a terület védetté nyilvánításával.

A falugazdászok nem értesültek hivatalosan, és tudomásuk szerint a helyiek sem kaptak tájékoztatást a Natura 2000 terület kijelöléséről.

A földtulajdonos már tisztában volt azzal, hogy Natura 2000 területtel rendelkezik, mielőtt mi megkerestük volna ezzel a kérdéssel, de tájékoztatást ez idáig nem kapott a Natura 2000 program miatt területének kezeléséhez kapcsolódó változásokról.

A Natura 2000 programmal kapcsolatos támogatások

A terület tulajdonosa eddig nem vett igénybe támogatást, és nem is tudta, milyen esetben lehet igénybe venni támogatást a Natura 2000 területekre.

Javaslatok a Natura 2000 programmal kapcsolatban

A területről nem érkezett javaslat ezzel kapcsolatban.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

2013 áprilisában megkerestük a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságának Vadászati Osztályát, kikértük a fenntartási tervek készítéséhez szükséges vadászati adatokat.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

1.1. Környezeti adottságok

1.1.1. Éghajlati adottságok

A site környezetében mérsékelt meleg-mérsékelt száraz az éghajlat. Az évi napfénytartam 1850 óra körül várható. Nyáron 730–740, télen 170 óra körüli napsütésre számíthatunk. Az évi középhőmérséklet 9,5–9,8 °C, a nyári félévé 16,5–17,0 °C között. A napi középhőmérséklet 186 napon keresztül meghaladja a 10 °C-ot, mely ápr. 10–15. és okt. 14. közére esik. Átlagosan több mint 180 napon át a hőmérséklet nem csökken fagypontra alá. A fagymentes időszak ápr. 20. körül kezdődik és okt. 15–20. között ér véget. Az évi legmagasabb hőmérsékletek átlaga 32,0–33,0 °C, a legalacsonyabbaké pedig –16,0, –17,0 °C. Az évi csapadékösszeg 600–620 mm; a vegetációs időszakban kb. 380–400 mm eső várható. 2005. május 4-én extrém időjárási helyzet következtében villámárvíz alakult ki, 100 millimétert meghaladó csapadék zúdult a Mádi-patak vízgyűjtőjére (Kaszab F. 2009). A téli félévben mintegy 40 napon át borítja a talajt hó, a maximális hóvastagság átlaga 22–25 cm. Az ariditási index 1,15–1,20. Leggyakrabban É-i, ÉK-i és D-i szél fúj, az átlagos szélsebesség kevéssel meghaladja a 2 m/s értéket (Dövényi Z. 2010).

1.1.2. Vízrajzi adottságok

A terület a Fürdő-patak vízgyűjtőjén található. A Fürdő-patak vize a Mádi-patakon keresztül a Taktába, majd a Sajóba jut. A Fürdő-patakon és Mádi-patakon is található záportározók. Részben ezek telítődése okozta a 2005-ös villámárvizet. Telítődésüket elsősorban a hirtelen lehulló magas napi csapadék okozta, de a tározók nem megfelelő használata és a szőlőültetvényekről akadálytalanul lefutó csapadékvíz is okozhatta. A Kakas-hegy esetén a meglévő szőlőteraszoknak köszönhetően az ilyen villámárvizek táplálása csekély.

1.1.3. Talajtani adottságok

A site területén, ahogy Hegyalja kistáj döntő részén is, barnaföld az uralkodó talajtípus, valamint foltokban fekete nyirok (Stefanovits P. et al. 1999). Természetes rétegződésük a site nyugati felében a szőlőművelés hatására bolygatott, így ott a Ramann-féle barna erdőtalajok szintjeinek jellegzetes megjelenése erős változatosságot mutat. A talajképző kőzetben domináns a mállott vulkanikus kőzetből keletkezett nyirok, mely magas duzzadó szmekttartalma miatt erősen víztartóvá teszi a talajt. Fizikai féleségük agyagos-vályog. Közepes víznyelőképességű, gyenge vízvezetőképességű, erősen savanyú a terület talaja (MTA-TAKI 1991).

1.8. 1.2.Természeti adottságok

1.2.1.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)
6240	*Szubpannon sztyeppék	B
40A0	* Szubkontinentális cserjések	B
91H0	* Pannon molyhostölgyesek	B

Szubpannon sztyeppék

Élőhely kódja:	6240
Élőhely előfordulásai a területen:	térkép
Élőhely területi aránya:	34
Élőhely kiterjedése a területen:	kb. 5,3 ha
Élőhely jellemzése:	<p>A területen legnagyobb kiterjedésben található társulás-típus. Jellemző fajai: <i>Festuca pseudodalmatica</i>, <i>F. valesica</i>, <i>Potentilla arenaria</i>, <i>Trifolium montanum</i>, <i>Stipa tirsia</i>, <i>S. pulcherrima</i>, <i>Inula hirta</i>, <i>I. ensifolia</i>, <i>Poa pannonica subsp. scabra</i>, <i>Carex humilis</i>, <i>Pulsatilla grandis</i>, <i>P. zimmermanni</i>, <i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>, <i>Echium maculatum</i>.</p> <p>Zavartabb helyeken <i>Botriochloa ischemum</i>, <i>Calamagrostis epigeios</i>.</p> <p>Az előrehaladó szukcessziót kis mértékben fékezni kell. A cserjék közül a <i>Rosa canina</i> bokrok rovására a molyhostölgyek és a vadvadkörték meghagyásával kell a cserjeirtást elvégezni.</p>
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	4 (természetközeli). A növényzet szerkezete a jó, természetes fajokban gazdag, sok a színező elem, viszont megjelent 1-2 gyomfaj pl. siskanád és foltokban tömeges a fenyérfű. Terjed a fehér akác és az erdeifenyő
Élőhely veszélyeztetettsége:	Kissé veszélyeztetett. A cserjésedés kontrolljával, az égetés megakadályozásával, a vadak túrásának megakadályozásával a terület hosszú távú fennmaradása biztosítható.
Veszélyeztető tényezők:	Legfontosabb veszélyeztető tényező a cserjésedés és a vadkörték túrási károsítása. Jellemző a környező erdőrészekből a fehér akác és az erdei fenyő agresszív terjedése a sztyeppprétben.

Szubkontinentális cserjések

Élőhely kódja:	40A0
Élőhely előfordulásai a területen:	térkép
Élőhely területi aránya:	2%
Élőhely kiterjedése a területen:	0,3 ha
Élőhely jellemzése:	
<p>Kőgrádokon kisebb foltokban visszamaradt cserjések. A magyar nőszirm (<i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>) állományok részben ennek a társulásnak a szegélyében találhatóak. A névadó csepleszmegegy (<i>Cerasus fruticosa</i>) mellett megjelenik a parlagi rózsza (<i>Rosa gallica</i>) is.</p>	
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	4 (természetközeli). A növényzet szerkezete a jó, de fajszegény élőhely.
Élőhely veszélyeztetettsége:	Nem veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Kismértékű vadrágás.

* Pannon molyhostölgyesek

Élőhely kódja:	91H0
Élőhely előfordulásai a területen:	térkép
Élőhely területi aránya:	45%
Élőhely kiterjedése a területen:	6,9 ha
Élőhely jellemzése:	
<p>A területen több foltban benyúlik a sztyeprétbe, a kőgrádok mentén. A molyhostölgy (<i>Quercus pubescens</i>), a körtefajok (<i>Pyrus nivalis</i> és <i>P. salviifolia</i>) és a húsos som (<i>Cornus mas</i>) alkot társulást. Elegyfajként megjelenik a kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>), szelídgesztenye (<i>Castanea sativa</i>) és a tatárjuhar (<i>Acer tataricum</i>) is. Az erdőszegélybe ültetett akác és a spontán terjedő erdei fenyő sajnos egyre inkább degradálja ezt az értékes élőhelyet.</p>	
Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:	4 (természetközeli). A növényzet szerkezete a jó, természetes fajokban gazdag, sok a színező elem, viszont terjed a fehér akác és az erdeifenyő..

Élőhely veszélyeztetettsége:	Nem veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Vadtúrás.

1.2.2.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

Irányelv melléklete	Faj név	Population (A-D)
II., IV.	piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>)	C
II., IV.	magyar nőszirm (<i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i>)	C
II., IV.	leánykőkörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)	C

magyar nőszirm (*Iris aphylla* ssp. *hungarica*)

Irányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	sztyeppréteken
Állománymagyság (jelöléskor):	Nem ismert.
Állománymagyság (tervkészítés-kor):	1231 tő
Állomány változásának tendenciái és okai:	Pontos felmérés készült.
Faj veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Természetes szukcesszió, vadtúrás.

piros kígyószisz (*Echium russicum*)

Irányelv melléklete:	II.,
Faj előfordulásai a területen:	tsztyeppréteken
Állománymagyság (jelöléskor):	Nem ismert.
Állománymagyság (tervkészítés-kor):	5 tő

Állomány változásának tendenciái és okai:	Pontos felmérés készült
Faj veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Természetes szukcesszió, vadtúrás, túl kis populáció-méret.

leánykőöröcsin (Pulsatilla grandis)

Írányelv melléklete:	II., IV.
Faj előfordulásai a területen:	sztyeppréteken
Állomány nagyság (jelölés):	Nem ismert.
Állomány nagyság (tervkészítés-kor):	50-100
Állomány változásának tendenciái és okai:	Pontos felmérés készült.
Faj veszélyeztetettsége:	Kis mértékben veszélyeztetett.
Veszélyeztető tényezők:	Természetes szukcesszió, vadtúrás.

1.2.3.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

Írányelv melléklete	Faj név	Population (A-D)
II., IV.	Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	D

1.2.4.A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

Magyar név	Tudományos név	Védett-ség (V, FV)	Jelentőség (1-2 mondatban leírni miért fontos a területen)
Hegyi kökörcsin	Pulsatilla pratensis subsp. zim-mermannii	V	A pannon flóratartomány endemikus faja. A régióban (Zempléni-hegység) és különösen Hegyalján jellegzetes sztyepréti faj. Magyarországon viszonylag ritka Mátrától nyugatra nem is él.
Tavaszi hérics	Adonis vernalis	V	Jellegzetesen sztyepréti faj.
Bozontos árva-lányhaj	Stipa dasyphylla	V	Itt ritka sztyepréti faj.
Sárga len	Linum flavum	V	Jellegzetesen sztyepréti faj.
Tarka imola	Centaurea trium-fettii	V	Jellegzetesen sztyepréti faj.
Hosszúlevelű árva-lányhaj	Stipa tirsia	V	Társulásalkotó tömeges faj.
Nagy ezerjófű	Dictamnus albus	V	A melegkedvelő tölgyes szegélyében kb. 100 töve él.
Fehéres zanót	Chamaecytisus albus	V	Jellegzetesen sztyepréti faj.
Pusztai meténg	Vinca herbacea		Jellegzetesen sztyepréti faj.
Tövisszúró gébics	Lanius collurio	V	Natura 2000-es faj, bár ezen a site-on nem jelölő.

1.3. Területhasználat

1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás

Művelési ág	ha	Százalékos arány
rét/legelő	15,36	100
Összes:	15,36	100

1.8.1. 1.3.2. Tulajdoni viszonyok

Tulajdonos/kezelő	ha	Százalékos arány
magán	15,36	100
Összesen:	15,36	100

1.3.3. Területhasználat és kezelés

1.3.3.1.. Mezőgazdálkodás

A terület éghajlata, domborzata és talajviszonyai a szőlőművelésnek kedveznek. A térségre jellemző szőlőkultúra közel ezer évre nyúlik vissza. A nagymértékű erdőirtások és szőlőtelepítések a XIII. században vették kezdetüket. Tokaj-hegyalja a XVI.-XVII. századra

vált a történelmi Magyarország vezető borvidékévé azután, hogy a török elfoglalta a Szerémséget. A konjunktúra a XVIII. század végéig tartott, a lengyel piac összeomlásával. Az I. katonai felmérés ezt az időszakot mutatja, jól látható a szőlők igen jelentős kiterjedése. Ekkor a gazdasági körzet Európa legsűrűbben lakott (55-65 fő/km²), legintenzívebben művelt régiói közé tartozott.

A szőlőkultúra következő nagy csapását a filoxéravész hozta. Ez Tokaj térségében 1885-ben jelentkezett. Fél évtized alatt a szőlők kétharmada teljesen kipusztult, de a megmaradt tőkék is siralmas látványt nyújtottak.

A területen található tájidegen fajokot az 1950-es években kopárfásításra telepítették, hogy a termőtalajt megfogják.

A kevésbé meredek oldalak egy részét legeltették, de ez ma már egyáltalán nem jellemző, így ezeken a gyepterületeken elindult a természetes szukcesszió és az egykori szőlők helyén fajgazdag gyepterületek alakultak ki melyek számos védett és jelölő fajnak adnak otthont.

Ezek a gyepterületen az újbóli szőlőtelepítés nem összeegyeztethető a kijelölési szempontokkal és a természetvédelmi célkitűzésekkel.

1.3.3.2. Erdőgazdálkodás

A tervezési területen nincs üzemtervezett erdő.

1.3.3.3. Vadgazdálkodás

A védett terület a 658410. kódszámú vadászterület területére esik, a vadászati jogot a 2007-2017 közötti időszakban e vadászterület földtulajdonosi közössége hasznosítja. A térség alapvetően nagyvadas jellegű, azonban a rendkívül nehezen megközelíthető és rendkívül apró védett területnek vadgazdálkodási jelentősége egyáltalán nincs (rajta ennek megfelelően vadászati-vadgazdálkodási berendezések sem találhatóak).

1.3.3.4. Halászat, horgászat

A területen halászati, horgászati tevékenységet nem folytatnak. A területen halászati vízterület nem található.

1.3.3.5. Ipar, bányászat

A védett területen ipari tevékenységet nem folytatnak. Működő kőbánya a Kakas-hegyen nem található, de közvetlen környezetén igen. Légvonalban 2 km sugarú körben a tervezési területtől északra, nyugatra és délre összesen 5 kőbánya is van.

A Magyar Geológiai Szolgálat Észak-magyarországi Területi Hivatal adatszolgáltatása szerint bányatelekkel nem rendelkező nyersanyag lelőhelyek:

- Mád, Diós:
  1. X=-82000   Y=-168000
  2. X=-83000   Y=-168000
  3. X=-83000   Y=-169000
  4. X=-82000   Y=-169000
- Mád, Szilvás:
  1. X=-79800   Y=-167400
  2. X=-80000   Y=-168000

- 3. X=-80800   Y=-168200
- 4. X=-80400   Y=-167400
- Mád, Király-hegyi Töröktanya
- 1. X=-80500   Y=-169100
- 2. X=-81400   Y=-169100
- 3. X=-81400   Y=-169600
- 4. X=-80500   Y=-169600
- Mezőzombor, Makkos-oldal
- 1. X=-78800   Y=-168200
- 2. X=-79200   Y=-168200
- 3. X=-79200   Y=-168700
- 4. X=-78450   Y=-168700
- koordinátákkal határolt terület Mád közigazgatási területre eső része

1.3.3.6. Infrastruktúra

Jelenleg semmilyen infrastruktúra nincs a területen és természetvédelmi szempontból nem is kívánatos.

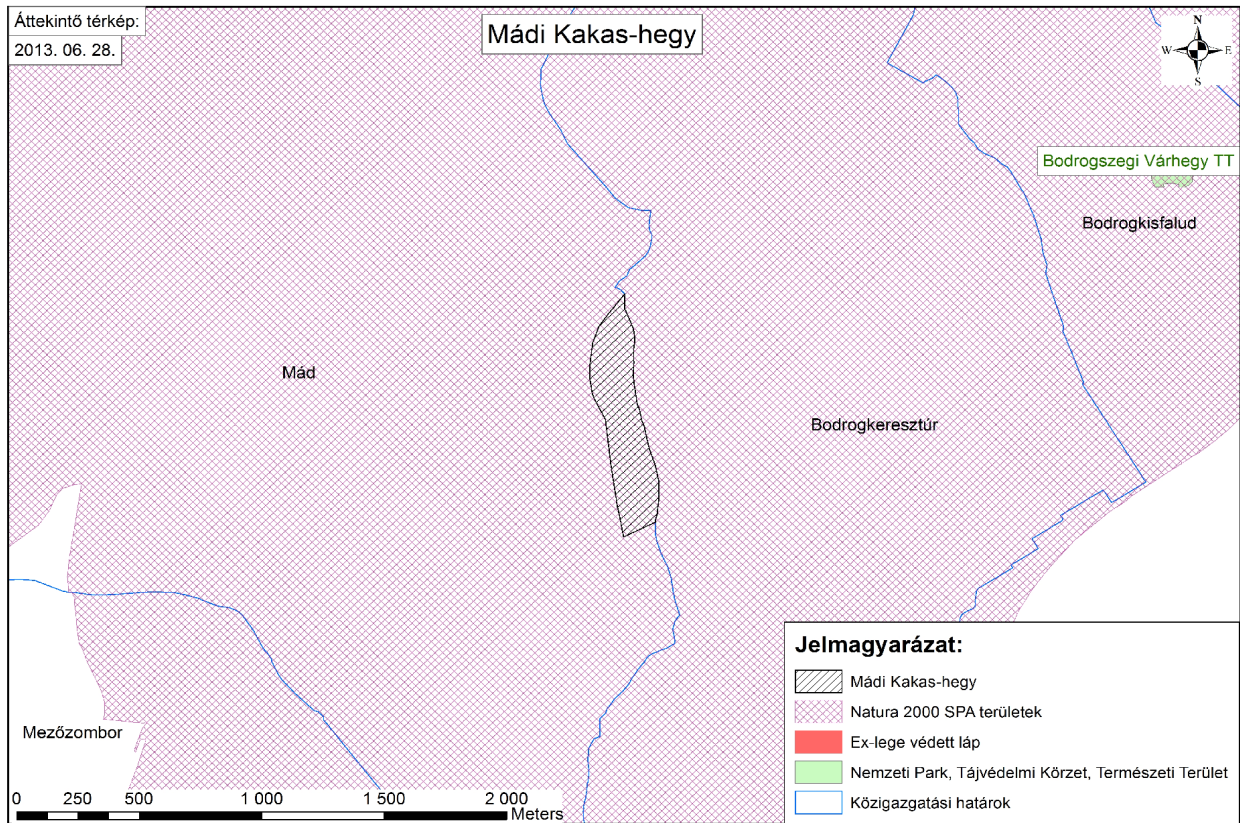
Célirányos természetvédelmi célú kezelés jelenleg nincs.

A fenntartási terv javaslatait a Világörökségi Kezelési Tervvel összhangban kell alkalmazni és a fenntartási terv javaslatait lehetőség szerint a Tervben szerepeltetni, hiszen minden előírás és javaslat szükséges a kiemelkedő egyetemes érték megőrzése szempontjából is.

2. Felhasznált irodalom

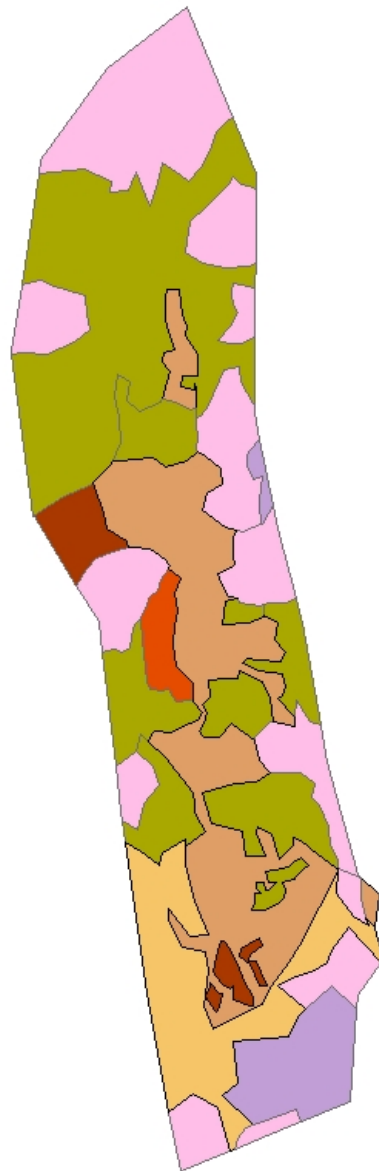
- GYALOG L. (szerk) (2005): Magyarázó Magyarország fedett földtani térképéhez 1: 100 000.
Magyar Földtani Intézet Bp.
- Marosi S. - SOMOGYI S. (SZERK.) (1990): Magyarország kistájainak katasztere I-II.
Zempléni Hubertus Vadásztársaság éves állománybecslési adatai 2013-2014.. – B.-A.-Z.
Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság

3. Térképek

Élőhelytérkép

Legend

előhely

 <all other values>

ANER

 H3

 L1

 M1

 M6

 P2b(H3)

 S1

 S4

